

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu :
 Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
 „ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „
 „ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „

Pretiuu insertiuniloru :
 Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintiele se se adreseze la Redac-
 tiunea dela
 „BISERIC'A si SCOL'A“
 Er banii de prenumeratiune la
 „TIPOGRAFIA DIECESANA IN ARAD.“

Epistola dela tiara.

IV.

Si déca voiti, se mergemu pana in capetu cu neajunsurile invetiamentulu nostru elementaru!

Presupunemu, cà tóte agendele se afla in stadiulu, pre care l'am doritu in cele trecute! Si totusi mai sunt obstaculi, se mai ivescu pre ici si cole neguri, ma! chiar nori grei, cari nu lasa radiele binefacatórie a-le invetiamentulu se strebata pana la germinele, din care s'ar potea desvoltá lastariu. Bine se luám aminte, cà vorbim noi despre a-le nóstre, dar numai intru cât aterna dela noi!

Ca tóte in lume, astfelu si invetiamentulu elementaru progreséza neincetatu. In cetire si scriere, in computulu mentalu si scrisualu, in geografia, gramatica, religia chiar, precum si in celealalte obiecte, regulele se simplifica pre di ce merge. Almentrea se invetiá a cetí cand am fost eu elevu alu scólei elementarie, si altcum se invatia astadi. Almentrea se propunea mai an-tiertiu socót'a, si éراسi altcum se propune astadi. Invetiatorii diligenti si cu vocatiune sciu, se intielege metodulu vechiu, dar nu sunt straini nici de celu nou, càci din putienu ce au, mai sacrifica din cand in cand si pentru câte o carte buna, care li-ajuta se fie in ordine cu progresulu. Mergeti inse si cercetati bibliotecele invetiatoriloru nostri si la cei mai multi veti afla mai nisce bucóvne sau celu multu nisce abedare impestriate. Nu ve mirati dara, déca progresulu fuge de scól'a invetiatoriulu nostru si déca elevii se totu instrainéza de scóla, ér parintii lor urgisescu tot mai multu pre invetiatoriu!

Pentru ca se nu remana invetiatorii nostri inderetu cu progresulu invetiamentulu elementaru, Venerab. Consistoriu ar trebui ex-offo se deoblige pre fia-care ca se-si procureze opurile de ceva insemnatate didactica, apoi reuniunile

invetiatoresci se insarcineze pre unu membru cu espunerea esentiei din cutare opu, pre altulu cu censurarea opulu alu doilea, etc. si tóte aceste ratiocinie scientifique se se cetésca in adunariile generali si acolo se se desbata asupra opulu in detaiu, apoi se se aduca atare verdictu meritorialu. Procedur'a acést'a stirnesce in auditori interesu literaru, de aici nisuinti'a dupa activitate si ambitiunea de a poté produce insusi ceva de interesu pentru altii. — Cà si cursurile supletórie, sau cum le mai numescu altii conferintiele invetiatoresci inca se potu recomandá in directiunea acést'a, nu incupe indoéla! Aceste si-ar ajunge scopulu mai susu atinsu, déca am abstrage dela tóte imprejurarile intre care se afla unu invetiatoriu sau altulu, si am constringe pre fia-carele se participe la acele conferintie. —

Se caprimdem intru-un'a tóte categoriile de scóle si se cercam in modu metafisicu dupa greutatele ce obvinu la fia-care. Din scrutiniu va resultá, cà lucrulu este mai gingasiu, recere mai multa precautiune intru a-le scólei elementarie. Pentru ca se ajutam invetiatoriloru a progresá pre o cale atât de obositória, trebue se mai grijimu din cand in cand, se cercam unde se afla si cu ce pasi conducu pre mitutei catra luminare. Vrem se dicem: *scólele nóstre elementarie se aiba inspectiune esemplara!*

Voind a sulevá cât de putienu cestiunea inspectiunarei, dechiaramu din capulu loculu cà nu avem intentiunea se superam, cu atât mai putienu se atacam ori se vatamam pre nimene! *Amicus Plato, sed magis amica veritas!* Voim binele scólei elementarie, deci *fiat lux!*

Conform unui decisu sinodalu, inspectiunea scóleloru elementarie a trecutu la cleru, caruia i-datorim tóta onórea, cà in multe privintie densului i-multiamimu, déca mai avem câte ceva romanescu. Avem inaintea nóstra list'a prea stimtiloru domni inspectori, dar cu parere de reu

trebuie se marturisimu, că dintre totii *abia trei sau dora patru* corespundu oficiului onorificu; cei alalti ar face mai bine se multiamésca, déca nu potu satisface datorintieloru, de óre-ce sciutu este, că celu ce vede si cunósce reulu, si totusi lu-comíte, pecatu are; si peccatele de natur'a acést'a sunt strigátorie la ceriu, pentrucà *nu se resbuna asupra celui ce le-a comisu, ci asupra unui poporu intregu, ruinéza din fundamentu moralulu crestinescu.* Cine se simtiesce nedreptatítu prin asertiunea de susu, poftésca si spuna urbi et orbi, de câte ori a surprinsu pre invetiatorii sei cu inalt'a-i presentia; sau pre câti invetiatori i-au provocatu la ordine, căci nu obsérva cu rigóre dispositiunile consistoriali din planulu de invetiamentu; etc. etc., câte întrebări multe se potu presentá aici, fara ca prea stim. dd. inspectori se fie in stare a-le respunde meritorice.

Ca se ajutam si in directiunea acést'a, dorim ca venerabilulu consistoriu diecesanu se delatureze din posturile inspectiunali pre individii, cari n'au cunoscintie pedagogice, cu cari se intréca pre invetiatorii loru-si submanuendi, ér dela totii inspectorii se pretinda raportu lunariu despre starea invetiamentului, pentrucà asia insusi reprezentantele sinodului se iae mesurile necesarie la timpulu seu si se stîrpésca reulu mai inainte de a incepe a inficiá întregu corpulu. Pentru acoperirea speseloru de caletoria, se potu asemná la cass'a consistoriala diurnele corespundietórie si pana cand ven. sinodu eparchialu va regulá definitivu cestiunea acést'a importanta. Din centru chiar s'ar potea tramite din cand in cand barbati de scóla, cari sè se convinga, déca intru adeveru inspectorii si-implinescu datorintiele cu scumpetate ori ba. Se insemnam bine, că se tratéza de scóla; si aici ori ce amenare insemnéza sinucidere! Dreptu-aceea, déca voim se esistamu ca romani in noianulu atátoru popóra, atunci indoindu-ne poterile trebuie se lucrám cu abnegatiune. A strigá la ori ce ocaziune, că timpurile sunt grele si darile nesupportavere, apoi că suntem asupriti din tóte partile si pre de alta parte a nu face cum se cuvine ceea ce potem face, tóte aceste insemnéza *a vorbi in ventu!* Lucreze tot insulu in postulu seu cu inima si consciintia, si nu conturbati pre cei ce i-vedeti, că si-mantienu oficiulu, nu pentru ca se-lu considere ca pe o vaca de mulsu, ci fiind-cà simtiescu in tressii vocatiune spre cariera! Atunci va cresce in noi increderea in noi insine si acést'a ni-va dá puteri, cu cari vom fi in stare se delaturamu din calea prosperarei nóstre obstaculii de ori-ce natura!

Dela Aradu pana la Mehadia si inapoi

(Impressiuni de caletoria.)

(Continuare si fine.)

Dela Ada-Caleh am ajunsu la Verciorova comun'a cea dantáia in Romania pe malulu Dunareii. Verciorova e o comun'a mica, totusi soldatii inrolati dintrens'a erau intruniti la dare de semnu, acést'a o facu ei in fia-carea Dumineca si serbatória. Mie mi-ar fi placutu déca cineva s'ar ingriji si de biserica in Verciorova ca si de arme; ingrijire de acést'a inse n'am iscusitu, ceea-ce cunoscú din caus'a, că nici unu plugariu cu cari ne-am intalnitú, nici macar o femeia séu baiatu — nu ni a datu binetie, unii erau culcati pe pantece si nu se miscau din positi'a lorú cand treceamu pe langa densii, de-si eramu doi preoti si trei mireni cinstiti in societate. Biserica e tienuta in stare buna, scóla si primaria suntú intr'unu edificiu, deci nu sciú despre scóla au despre primaria se dicu, că asijdere e unu edificiu vederosu si sventatu. Din punctu de vedere pedagogicu totusi mi se pare că aceste dóue institutiuni ar fi incompatibili sub unu acoperisú.

Peste o septemana dupa acést'a cale am venitu la T. Severinu, ca se vedu si se admiru locul, unde Traianu Imperatulu a trecutú Dunarea peste podulu facutu de elu, se vedu pamentulu pe care a calcatu elu si óstea lui la intrarea sa in Dacia si se admiru monumentele între altele si turnulu lui Severu, ce se afla pe aici la fia-care pasiu. In acceptările mele nu m'am insielatu. In Severinu am aflatu multe demne de veditu si de admiratu. O biserica cu trei turnuri in stilu bisantinú mi-a atrasu atentiunea mai antáiu; ea e zidita pe spesele fericitulu boieru Grecescu si a constatu afirmative 30 mii de galbeni, atât pe din afara cât si pe din launtru ea e grandiósa, pecat că nu e cercetata dupa cum ar trebui; langa biserica e situatu unu spitalu asijderea ziditu pe spesele lui Grecescu, unu edificiu frumosu cu etagiu; mai suntú in Severinu dóue biserici asijderea pucinu frecventate. Scólele (primare) din Severinu ca si tóte din Romani'a suntú ingrijite bine si tóte suntú ale statului; invetiamentulu se vede a inflóri, se si pune mare pondu pe elu. Am aflatu intr'o scóla din Severinu intruniti vr'o 80 invetiatori poporali din comitatulu Mehedintiului, cari sub conducerea revisorului (inspectoru) scolaru se consultaú despre midilócele de progresare. Am avutu buna primire la densii. M'am intalnitú si cu mai multi preoti, si in conversările mele cu ei — se jalbiau asupra starei lorú materiali, dupa cum adeca ne-am indatinatu si noi cestia de dincócia. Preotii din Romania nu pórtá matricule, n'au inriu-

rintia asupra scólei, nu incurgu intru povetiuirea poporului, dar nici nu au mai nemica védia nici la poporu nici la inteligintia; nimenea nu ii intréba de sfatu si deci n'au de a face numai in ce privesce epitrachilulu si servitiulu bisericescu. Cei dela orasie — abuna-óra si cei din Severinu — se vedu a avea mai multu trécatu la mireni, verosimile pentru gradulu intelegintiei loru, dar cei dela sate suntu desconsiderati, ca-si cand nici n'ar face parte din cleru. Si ast'a nu e bine asia. Popórele apusene s'au cultivatu prin preotii loru si ori-ce cultura, din carea lipsesce sentiulu religiosu si puterea morala — e numai o spoéla, e netemeinica, si am constatat cu bucuria, cà generatiunea mai tenera din Romani'a e petrunsa d'a vedé clerulu radicat la rangulu ce i se cuvine, noi insine am dorí si ni-ar fi spre fala, déca am sci cà colegii nostri de dincolo suntu respectati pentru insusirile loru intelectuali si morali. Clerului din Romania i s'ar cuveni antàietate intre clerurile romane din alte tieri.

Ca se trecemu la monumente, in Severinu se afla o lume de ele de cea mai mare insemnetate. Podulu lui Traianu de 1777 ani, prin urmare de-odata cu desculecarea nóstra pe acestu pamentu, elu e o relicuia nepretiuata si marétia si sta si astadi de-si numai in ruine; pe tiermulu de dincócia si pe tiermulu de dincolo in Serbia se radica aceste ruine scumpe, éra ceialalti stelpi jacu in Dunare si nu se vedu numai cand ap'a e mica, pe tiermu in pamentu s'au facutu sapàri in mai multe locuri de unde s'au scosu mai multe monumente de valóre neperitória si cari s'au impartitu pe la diferitele musee, parte s'au espusu in gradin'a publica, ca totu insulu se le póta privi cu usioretate; in acésta gradina, démna de unu orasiu, se inaltia si turnulu lui Severu, dela care orasiulu si-trage numirea, — si tóte aceste monumente, cari vestescu glori'a strabuniloru nostri peste vécuri si vécuri — astadi suntu parasite ca vai de ele, se vede cà au peritu stepanii loru si cà noi generatiunea de astadi nici nu cutezamu a ne privi de stranepotii loru, faptele loru intratâta stateau de-asupra fapteloru nóstre. Dóue lacrima ferbinti mi se ivira in ochi in faci'a acestoru petri vii, un'a par'cà se scurse intru admirarea minunateloru opere ale strabuniloru nostri gloriosi, alt'a intru deplangerea generatiunei de astadi, carea chiar in faci'a statueloru e in stare a spesá mii si sute numai pentru unu unicu prandiu, pana cand monumentele strabuniloru le lasa prada timpului si elementeloru. Ele sunt demne de alta sórte si intrég'a natiune are detorintia a sacrificá pentru conservarea loru.

Am privitu in Severinu si la exercitarea in

arme a soldatiloru asia numiti — „curcani,“ ii-am aflatu flegmatici si fara pretensiuni, de-si ei merita stim'a intregi tieri; mi-a cadiutu bine, cand dupa suflarea de sér'a — toti soldatii se postéza naintea casarmei si la comand'a sergentului iau de pe capu michaiet'a (clabàtiulu, caciul'a) si apoi sergentulu li rostesce rogatiunea domnesca, dupa care music'a mai intonéza unu imnu religiosu si apoi toti intra spre odihna. — Am aflatu deosebire si intre tégururile nóstre si intre bèleciurile de dincolo. La noi se vedu ómenii fórte ingrijiti la téguri, din contra in Romani'a la belciu printre corturi, in mai multe locuri tenerii jóca in hora, cei mai inaintati in versta fi privescu cu veselia. Si dela celu mai mare pana la celu mai micu intregulu orasiu participa la bucuri'a tergului si toti sunt veseli par'cà nici n'ar sci de necazuri.

In fine cu multa greutate am scapatu din Severinu la bàile din Mehadia; fratii nostri de din colo déca voru fi toti ca severinenii, prin primirile loru fratiesci sciu se deoblige pre cei ce ii cercetéza cu dragoste adevérata.

Dar insumi vedu cà descrierea caletoriei mele s'a pré lungitu si binevoitoriulu lectoru póte s'a si uritu cetindu-o, pentru aceea o si incheiu prin aratarea celoru ce am vediutu in Lugosiu in diu'a de St'a Maria cand eram in rentórcere catra casa. In acésta diua fratii lugosienii serbéza chramulu bisericeii sub titlu de „ruga“ si „rug'a“ din Lugosiu si-a eluptatu unu mare renume. In provinci'a nóstra metropolitana, dupa Brasieu — Lugosiulu ar fi cea mai tare comuna bisericesca, am doritu deci se-lu vedu chiar in vestmentulu seu serbatorescu. Biserica din Lugosiu e unu edificiu maretiu cu dóue turnuri, numerulu credintiosiloru nostri se urca la 5000 suflete pastorite de unu protopopu, cinci parochi si unu diaconu, au scóle bune poporali de prunci si de fete, au intelegintia frumósa si insufletita, au unu chor bisericescu, acarui'a renume e cunoscutu la toti romanii, poporenii insisi suntu destepti si luminati, cu unu cuventu posedu calitatile unei bisericeii viie, carea a inaintatu pe calea progresului. Biserica érá indesata de poporu in diu'a de Sta Maria; dupa liturghia s'a facutu incungurarea cu mare pompa festiva, éra dupa amédiadi vecerni'a indatinata.

Predica nu s'a tienutu, dar am si observatu cà timpulu prediceloru lu-absorbu cantàrile, cu care fratii lugosieni au mersu pré departe. Cantarea bisericesca numai atuncia e frumósa, déca e esecutata cu evlavie, afectarea teatrala in biserica produce displecere — Dupa vecernia érá se se tiena dantiu in curtea bisericeii, carea érá infrumsetiata anume spre scopulu acest'a, dar veni o furtuna si stricà acésta veselia a multoru

Iugosieni. In alta diua despartindu-me de preteni si cunoscuti si de ospitalulu confrate, carele cu atâta caldura me antecipase la mės'a si cas'a sa, m'am rentorsu catra casa, de unde — dupa ce am ajunsu, — trimitu multiamit'a mea tuturor, cari in calea acės'ta m'au invrednicitu de dragostea loru fratiėsca. C. G.

Trecerea Ilustritatiei sale Dlui Episcopu peste „Dealulu mare“ catra Cristioru-Vascâu.

Ilustritatea Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu decidiendu-se a luá in visitare canonica Vascâu si Beiusiulu cu comunele loru invecinate au cautatu se tréca pe drumulu ce conduce prin Buteni-Ciuciu-Lazuri spre Cristioru in Biharia. Tím-pulu trecerei prin comunele Ciuciu si Lazuri a fost defiptu pe Sambata 4/16. l. c. dupa 4 óre postmeridiane. Asia s'a si intemplatu cá Ilustritatea sa insotitu de onor. Dnu secretariu consistoriale si diaconu Ignatiu Papu — si 2 clerici absoluti — condusu de Rev. Domnu protopresbiteru tractualu Ioanu Groz'a — a sositu la Ciuciu cam catra 6 óre d. a. Aici Ilustritatea sa a fost intimpinatu de functionarii politici din cerculu Halmagiului si de unu numeru de preoti si mireni. De aici plecá Ilustritatea sa catra Lazuri insotitu de unu numeru de calareti si de mai multi preoti si invetiatori precum si de functionarii politici. — In Lazuri in mediloculu comunei pe podulu de peste riulu ce trece prin comune stá radica tu unu arcu triumfalu decoratu cu cununi de flori — pe acaru frontespiciu atarná inscriptiunea „Se traėsca Ioanu Episcopulu nostru.“ Erau aprópe 7 óre din nópte cand sosese aici Ilustritatea sa — si se opresce cu trasur'a sub arculu triumfalu unde aseptá preotii si invetiatorii din comunele vecine si poporulu din comuna in frunte cu preotulu localu Arsenie Leuca, carele in pucine cuvinte inse potrivite beneventá pe inaltulu ospe caletoriu, pe Ilustritatea sa, care cu o adeverata iubire parintėsca se adresá catra cei presenti multiemindule pentru bun'a primire. Aci luandusi nópte buna cei ce petrecusera dela Ciuciu pe Ilustritatea Sa, intre strigate de se „traėsca“ rentórsera, éra Ilustritatea sa cu ocaziunea pana se schimbara caii se urcă in calea si la lumin'a lampelor — cu indatinata-i bunavointia si pasiune intru luminarea credintiosiloru concrediuti Archipastoriei Sale — intr'unu limbagiu popularu si potrivitu pentru poporu vorbí catra cei adunati intrunu numeru grandiosu — invetiandu-i si luminandu-i, cu deosebire indemnand la morala — si imbratisiarea invetiaturei — prin amblarea la biserica — si prin cercetarea scólei — accentuandu cá pe asta cale fiindu moralu si luminatu cu invetiaturi va potea ajunge si poporulu nostru la o stare mai buna atát spirituala cât si materiala. Poporulu adunatu, betranii si tinerii ascultau cu atentiune incordata si de pe faciele lor se poté observá o satisfactiune mare sufletėsca. O epoca a fost acés'ta pentru poporulu acestei comune care isi tiené de mánngaere nespusa ocaziunea data de a audi frumósele si parintiescile invetiaturi si sfaturi a-le preabunului seu archipastoriu. Tienendu-se vorbirea se dede ordinu de pornire spre Cristioru. Dela Lazuri catra Cristioru se radica unu dealu inaltu si lungu carele inspre medilocu incepe a se praface intr'unu munte formalu — peste verfulu acestuia numitu „Dealulu mare“ conduce

drumul din Lazuri pana in Cristioru tienendu 2—3 óre. Trecuse 7 óre séra cand porni calés'a Ilustritatiei sale la dealu — inainte mergeau mai multi calareti cu lampe ardiendu si dupa calésa viniau mai multe carutie luminate cu câte o lampa.

Caletori'a peste acestu dealu mare si cu locuri prepastiöse — a fost un'a dintre cele mai frumóse — incependu dela comun'a Grosi care urméza dupa Lazuri — drumulu conduce prin padure — si desi érá nópte intunecósa fara luna, desi érá in padure, unde intunereculu totu deuna e mai mare — s'a potutu caletori casi diu'a. Cea ce a usioratu caletori'a si a prefacutu in placuta este cá afara de lampe — dealungulu drumulu la departare de 100—200 pasi érá câte unu focu mare grijitu câte de 2 barbati — cari mai aprindéu si scórtie uscate de mesteacanu si le tieneau in mani facandu pe privitoriu se créda cá suntu facile. Aceste si vivatele neintreprupte si intonarea multor hore nationale a fost factori potentiatori de viociunea cu carea s'a facutu respective petrecutu acés'ta caletoria rara pe aceste locuri — carea ar fi démna de pén'a unui scrietoriu de rutina. Astfeliu a duratu acés'ta pana la „Siantiu“ — loculu unde se desparte comun'a Lazuri de Cristioru — numitu astfeliu dupa siantiuulu taiatu intre aceste 2 comune si unde pana in 1848 a fostu graniti'a dintre Ungaria si Ardealu. Sosirea Ilustritatiei Sale la acestu locu fu anuntiatu cu 3 salve de treascuri dirijate din partea Bihoreniloru cari langa unu arcu triumfalu érau acceptandu la lumina de lampe si dela câte-va focuri mari. Erau mai 9 óre nóptea cand ajungendu aci Inaltu Preasanti'a sa descinsa sub arculu triumfalu unde fu primitu de clerulu si poporulu din comunele in apropiate ale tractulu prot Beiusiu in frunte cu protopopulu Vasiliu, Papu carele bineventá sosirea Ilustritatiei Sale.

De aci Ilustritatea sa insotitu de Bihoreni porni spre a cobori de pe dealu la Cristioru, ér Zarandaniu am rentorsu ducandu cu noi adunci impresii. — Succesulu celu frumosu acestei caletorii peste unu munte cu locuri rele si prepastiöse intru adeveru nu potu se nu-lu atribuescu bunului poporu din acele comune pe unde am trecut precum si conducatoriloru sei — cari n'au crutiatu ustanela in realizarea lui — unde in primul locu are a-se intielege Rev. Dnu prot. tractualu Ioanu Groza — care cu cateva dile in nainte s'a dusu in comunele respective si s'a intielesu si dispusu cele de lipsa. *)

F . . . . .

Iubileulu din Chiseteu.

Poporulu timbratu de necapace pentru cultura si de unu monstru ingroditoriu din partea scriitoriloru patimasi straini, respunse prin festivitatea iubileului din Chiseteu.

Serbatórea Chiseteului a fost serbatórea tuturor romaniloru, ea a fost serbarea triumfulu asupra calumniiloru ce le-a induratu bietulu nostru poporu.

Ungari'a siguru n'a mai vediutu douespredece coruri de plugari bine instruite emulandu; suntem mandri cá poporulu romanu avú onóre a produce unu astfeliu de concertu epochalu.

*) Aseptam ca cineva dintre persónele, cari au insotitu pe Ilustritatea sa mai departe in visitarea canonica, se continue firulu descriutiunei intreruptu aci de corespondintele nostru din Zarand. Red.

Ne-a surprinsu ide'a unui concertu emulante de plugari, ér ide'a realizata, insusi concertulu, ne-a pusu in uimire, ne-a facutu se tracsarimu de bucurie a vede si a audi in realitate aceea ce nici a-ne intipui n'am fi cutesatu.

Ciudatu lucru, pana cand plugariulu se ocupa cu art'a la córnelé plugului, aranjédia concerte, si vine peste Muresiu din alu treile comitatu spre a emulá in arta; activitatea sociala a inteligintiei de la orasie se restringe la cercetarea cafeneleloru — onóre esceptiuniloru. La acésta intr'adeveru putem esclama: „O tempora o mores.“

Pana cand Ilustritatile spirituali si de positie, si spuz'a inteligintiei dincóci de carpati condusa de ingrigirile pentru poporu, se aduna din cand in cand spre a tiene discursuri frumóse si fulminante, a da probe de capacitate, a decide lucruri mari si apoi a-le lasa neesecutate, bunaóra cum se intemplá cu faimosulu memorandu din Sibiiu, care nu potú vedé lumina neci in decursu de doi ani; unu simplu preotu se pune la lucru si in putieni ani surprinde lumea cu vr'o 40 de coruri plugaresci, totatâtea foculare pentru alimentarea simtiului esteticu si eticu, pentru conducerea poporului la ce este frumosu si bunu, pentru alipirea catra limb'a stramosiésca, si in fine pentru a-lu atrage dela ocupatiuni netrebnice prin cari se nimicesce corporalmente si materialmente si ajunge la sapa de lemnu. Cu unu cuventu aceste sunt totatâtea foculare cari nu numai asiguréza esistinti'a nóstra nationala, ci acelei esistintie ii dau si o forma démna de originea ei marétia.

Ce va se dica acést'a? De unde a potutu face o astfelu de minune „popa Trifu din Chiseteu“ cu fetiorulu seu Lucianu? fórté simplu: „Popa Trifu“ ca preotu la inaltimea chiemarii sale si-a sciutu cascigá increderea credintiosiloru sei. Atát'a a fost destulu spre a puté patrunde la comór'a spirituala ce diace in sinulu poporului nostru.

Si parintele Siepetianu a fost mesteru in descoperirea aceluor comori neseabile de cari numai „gintea regina“ se póte mandri. Dar parintele Siepetianu a fost mesteru nu numai in descoperirea comoriloru spirituali ci si in validitatea lor.

Abia 'si constitui corulu si pomesce de concertéza prin comunele vecine, apoi mai indepartare pe la Timisiór'a, Aradu, Lipov'a, Secusigiu s. a. Pe unde umbla cucerescu prin piesele esecutate cât si prin costumulu loru pitorescu. Publiculu din orasie inca este incantatu, dar nu se indura se lase cafan'a din cand in cand si se-si faca siesi placere ér natiunei onóre prin infintiarea unei reuniuni de cantari. Inse altcum se socotira flacái de pe la sate, inimile lor nestricate fura petrunse de sonorile dulci si armonióse, si inca ceva, observara ca pe unde sunt cantaretii naibei cari canta de dragoste si vitejia stramosiésca densiloru nu li se mai ajungu privirile dragalásie, càci la acele aveau dreptu numai cantaretii. Si apoi se sufuleara toti din tóte partile la lucru. Satulu Belintu nu póte fi mai slabu decât Chiseteulu, Budintiulu nu mai slabu decât Belintiulu si asia mai departe pana intr'o di de diminétiá ne pomenimu cu corurile generalisate, trecand tocmai si Muresiulu pana la Pesc'a, Semlacu si Siri'a. Parintele Siepetianu pre toti ii prevede cu instructori bine calificati, crescuti sub man'a lui, cari in serile de érna cand plugariulu dispune de timpu liberu vinu la densulu in scóla si invatia notele. Acestia apoi sunt apostolii musicej nationale cari pentru putienu honorari mergu si organiséza coruri pe unde sunt chiemati.

Batrenulu Siepetianu astadi nu mai concertéza, càci are unu demnu urmatoriu in fiulu seu Lucianu. Acestuia ii putem multiami aventulu maretiu ce l'a luat in timpulu mai nou corurile de plugari. Densulu avú curajulu a pasi cu corulu seu tocmai si la iubileulu orasiului Timisiór'a si a-ne face onórea ca plugarii nostri se cante alaturea si se emuleze cu corurile straine intrunite acolo din lume si din tíera, cascigandu premiulu alu patrule. Éta ce scrie „Luminatoriulu“ despre acelu triumfu epochalu:

„Corulu plugariloru din Chiseteu a produsu unu efectu epochalu; adeca ceva neinchipuibilu si ne mai veditu si auditu in Timisióra. Dejá la aparinti'a loru in sala au inceputu aplausele de pálmí, càci si esteriorulu loru era ceva incantatoriu si impunatoriu. Toti 24, càti au fost, erau feciori tineri, curati si frumosi unulu ca altulu; costumulu loru natiunalu: calciuni viesuite; camesi'a si izmenele albe ca laptele; prashchi'a ingusta: peptare albe cu sinóre venete, palerii negre, apoi totu doi cu doi cu notele a mana, cu portare solida, cutezantia seriósa, condusi de preotulu loru *Lucianu Siepetianu* prezentau o grupa pictorésca incantatoria carea a transpusu intrég'a societate intr'unu entusiasmu nespusu.“

„La inceputulu productiunei loru mai multu ca 5 minute au fost necesitati se ste, asteptandu dupa demolirea aplauselor ce nu avura fine. Atunci corulu ne mai potendu asceptá, a inceputu a cantá pies'a „*Junimea Parisiana*“ carea a inceputu in ton „pianissimo.“ Indata ce a inceputu cantarea tumultulu a trecut in alta estremitate: in tacerea mortii. Nu se audiá in publicu o singura resuflare. Cand apoi corulu in cantarea s'a a ajunsu la „forte“ atunci a eruptu de nou tumultulu de aplaus si cand corulu a finitu, aplausele de palme amutisera fatia de scaunele lovite de podele si de urarile orali: „Éljen“ si „Se traésca,“ in cât — chiar straini ni-au marturisitu: „aplause atát de frenetice nici o societate nici unu artistu n'a mai culesu nici cand in Timisióra.“ Dintre corurile emulante de asta data numai corulu plugariloru din Chiseteu fuse de *trei ori rechiamatu la bina* prin aplause frenetice.“

„Plugarii nostri au cantatu escelentu; juriulu li-a acordatu alu *patrelea* premiu intre 6 concurenti, dar juriulu nu a fost just in judecata. Insusi maestrulu societatii de cantari d'aici a marturisu acést'a intunu toastu in publicitate, dicandu cà plugari nostri au merítatu *premiulu alu doilea*!“

Se-i urmarimu inse pe bravi nostri apostoli ai cultvrei la loculu nascerei loru, si déca va voi ddieu la loculu nascerei unei epoche in istori'a cultvrei nóstre, la Chiseteu, unde avuseramu onórea a fi invitati.

Unu poporu din a carui fatia inteligenta si tipu marcatu cetesci ca si din o carte vie originea-i nobila, inbracatu intrunu costumu pitorescu ce straluciá de curatienie, ne intimpina la gar'a din Belintiu. Frapati de impresiunea magica ce o facu asupra nóstra cortegiulu pitorescu porniramu spre Chiseteu; unde cu o urbanitate ce ar face onóre unui cavaleru din salóné 'si oferescu arangerii serviciile de a conduce óspetii la cartire.

Intrandu in casele tieraniloru aflaramu case bine chivernisite si aceiasi curatienie stralucitorie in care ni se presentara afara de case. Obiectele lucrate de mani femeesci cu o maestria admirabila si gustu esteticu pareau a desminti ocupatiunea loru cei grea de agronomi. Intradeveru spre a-se presenta unu poporu in si afara de case cu unu esterioru atát de

elegantu si cu atâta politetia trebuie se aiba aceste calitati inascute.

Mercuri diminéti'a la 10 óre se celebrá serviciu divinu in biserica indesuita de poporu, servindu patru preoti sub pontificarea parintelui ieromonachu si asesoru referinte consistorialu Augustin Hamsea, carele cu cunoscuta-i elocintia tienti o cuventare despre serbatórea dupla anume ca diu'a chramului bisericii si din'a de iubilen alu corului din Chiseteu. La serviciulu divinu a cantatu corulu mestecatu de barbati si femei din Lugosiu cu o desteritate ce li-a facutu onóre si a corespunsu reputatiunei de care se bucura acelu coru.

Dupa médiadi s'a adunatu totu publiculu intrunu cortu spatiosu, pana candu corurile 'si alesera juriulu, apoi la 4 óre se presentara corurile „toti in siru gramada,” sub conducerea parintelui Lucean S iepetian. Acesta cetesce numerulu juriului alesu si anume Domnii : Dr. Iosifu Galu, P. Rotaru G. Cratiunescu, Porumbescu (din Brasiovu) Lengheru, (din Brasioru) Velovanu, N. Popoviciu, si Bredicean, ér membri cu votu consultativu Dnii Czegka din Lugosiu si Kárasz din Temisióra.

Apoi urméza felicitarile. Dlu Lengher felicitéza intreprinderea maréti'a in numele brasioveniloru, Dlu Martinescu in numele reuniunei din Lugosiu felicitéza si donéza opuri coruriloru emulante, Dlu Bredicean felicitéza in numele corului vocalu din Lugosiu, Dlu Ardeleanu in numele reuniunei filharmonicé germane din Temisióra, Dlu Dr. G. Vuia in numele aradaniloru deosebi in mare numeru reprezentati la concertu, in fine Dlu Scherf in numele reuniunei corului germanu din Lugosiu.

Dupa acésta a urmatu maréti'a emulare.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* **Preasantia Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu** a reintorsu din visitarea canonica Vineri sér'a. In numerulu de fatia damu unu episodiu din calatori'a Ilustritatiei Sale, ér in numerulu viitoriu speramu a poté impartasi o dare de séma mai detaiata.

* **Promovare.** In 8/20. Sept. a. c. Preasantia Sa Dlu Episcopu eparhiotu Ioanu Metianu a promovatu pre secretariulu consistorialu Ignatiu Papu la rangulu de protodiaconu.

* **Hirotonire.** Dlu Gavriilu Selageanu, teol. absolutu, a fost hirotonitu intru preotu in 8/20. Sept. a. c. pentru parochi'a Chelmacu in protopopiatulu Lipovei.

† **Necrologu.** Ioanu fiulu par. protopresbiteru Ioanu Cornea, studinte de scól'a civila, la 1. Sept. a. c. dupa unu morbu lungu si greu de peptu — in etate de 18 ani a repausatu in Domnulu. — Ddiu se-lu odichnéscá!

* **Metód'a pentru stérpirea taciunelui din grâu.** In pretiuita foie „Biserica si Scóla” cetiu in Nr. 32. unu articulasiu despre lecuirea grâului de taciune prin varuirea. Din acela conchidu, cá metoda de a pregati graulu de sementia, ce o practisamu pre aici, in partile Dvóstra nu ar fi cunoscuta, de aceea m'a priusu mirare, când pre aici se varuia grâulu inca inainte cu 1/2 de seculu, dar nu sa aflatu indestulatoru. Eu credeamu, cá de unde amu aflatu eu si altií vor fi pututu aflá, si asia n'amu indresnitu a dá publicitatiei o metoda de a feri grâulu de taciune prin metoda usitata de noi, pe carea acuma de 1/4 de

seculu o practisamu pre aici ca depliniu succesu, pentru cá de cand am inceputu eu si am invetiatiu si pre alti romani sa o aplice, nu se mai ivate taciune pravosu prin grânele ómeniloru nostrii, dicu : pravosu prin urmare, lipiciosu, cá celu vertosu nu are — dupa cunoscenti'a mea — inca medicina. Iata dara metoda cumu pregatimu noi grâulu de sementia cu celu mai bunu succesu: Iá la una mesura de 16 cupe 2 loti vitriolu venetu (Blauwitriol) 1 lotu sare de baie, topestele bine intr'o 1/2 litra de apa curgatóre, pune grâulu intr'unu vasu, uda-lu cu aceea apa si-lu fréca bine pana se umezescu tóte grâuntiele. Acést'a se face in preséra dilei de semanatu. Eu si prin indemnululu datu altora toti aplicamu acésta metoda spre generala multiamire, cáci nu mai avemu taciune pulverosu in grâu. S. Sebesiu, in 28. Augustu. 1882. N. Lazaru, parochu si as. consistorialu.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata	16. Sept.	766.2 mm.	21° R.	seninu
Dumineca	17. "	766.6 "	19.6 "	seninu
Luni	18. "	764.3 "	15.6 "	ploe
Marti	19. "	764.8 "	18.3 "	norosu
Mercuri	20. "	764.9 "	17 "	ploe
Joi	21. "	759.2 "	16.6 "	ploe
Vineri	22. "	757.6 "	17.6 "	obdusa

C o n c u r s e.

Pentru parochi'a de clas'a prima din comun'a **Foeni**, protopresbiteratul Ciacovei, dieces'a Caransebesiului, se escrie concursu cu terminu pana la **17. Octomvru st. v. a. c.** in carea di se va tienea si alegerea.

Dotatiunea impreunata cu acést'a parochie este, si anume: a) Una sesiune parochiala clasa prima constatóre din 30 jugere pamentu aratoriu si 3 jugere pasiune in islazulu comunalu. b) Stol'a dela 260 case respective dela 1473 suflete dupa norm'a stolara provisorie a diecesei Caransebesiului aprobata de sinodulu eparhialu din anulu 1880. c) Birulu usuatu in comuna adeca câte 60 oche de grâu pentru fiecare sesiune.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt' avisati recursele loru instruate in sensulu stat. org. bis. adresate catra comitetulu parochialu a-le substerne oficiulu protopresbiteralu in Ciacova.

Domnii competenti vor binevoi a-se presentá in decursulu intretimpului premegetoriu alegerii la S. biserica din respectiv'a comuna, in vre-o Dumineca ori serbatóre spre a-si arató desteritatea in cantu si in cele pastorale.

Foeni in 17. Augustu st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu adminst. ppbteralu **Paulu Iancu**, m. p.

Pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. rom. din **Glimbóc'a**, protteratul Caransebesiului se publica concursu cu terminu de **30 de dile dela 1-a publicare.**

Dotatiunea se cuprinde din: Cuartiru liberu cu curtea si gradina de legume, socotitu in 21 fl. pe anu, birulu anualu a 40 cr. de fum = 117 fl., doua sessii cu

desdaunare dela erariu in 56 fl. 11 cr. si 46 jugere in natura a 4 fl. = 184 = 240 fl. 11 cr. Stol'a computata dupa calcululu de mijlocu a celor 5 ani din urma, dela boteze cu molitva mósei cu tot a 40 cr. 29 fl. 60 cr. dela cununii a 2 fl. 20 cr. 37 fl. 40 cr. dela morti, copii pana la 7 ani a 1 fl. 20 cr. ceialalti 2 fl. pe langa socotindu-se aprocsimative si liturgiile si evangelistii care se cetescu 106 fl. Santierea caseloru de 2 ori pe anu 12 fl. Praznicile preste tot 30 fl. dela miru se capata 12 fl. Estrase si informatiuni famil. 20 fl. Sum'a 625 fl. 11 cr. subtrahendu ecuivalentulu si darea dupa venitu cu 28 fl. Remane 597 fl. 11 cr.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia de clas'a III. au a-se conformá la substernerea supliciloru §§. 15 lit. c) 17 si 18 din reg. pentru parochii.

Glimbóc'a, in 5. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prea on. d. protopresbiteru tractualu **Nicolae Andreeviciu**,

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela a II-a scóla confession. in comun'a **Sicula**, Inspectoratulu Agrisulului, cottulu Aradu, cu terminu de alegere pe 26. Septemvre st. vechiu.

Emolumintele sunt: 1) In bani gata 300 fl. v. a. 2) Unu jugeru de pamentu aratoriu; 3) Pentru cuartiru 40 fl. v. a. 4) Pentru conferintia 10 fl. v. a. 5) Unuspredece orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a; 6) Dela inmormentari din una parochia stolele indatinete.

Doritorii de a ocupá acestu postu pe langa absolvarea pedagogiei au se produca testimoniu cá au absolvatu celu putienu 2 clase gimnasiale — recur-surile asia instruate adresate comitetulu parochialu au a-le substerne Inspectorulu Florianu Montia, in Sicula, post'a ultima B. Ienő, éra pana la alegere au a-se presentá la st'a biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Alesulu numai dupa espirarea unui anu de proba va fi intaritu, éra invetiatorii carii vor poté documentá cá au depusu esamenu bunu cu elevii lor sub decurgea a loru 2 ani trecuti vor fi intariti definitiv.

Datu in Sicula, la 2. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia**, m. p. inspectoru.

Conform ordinatiunei venerabilulu Consistoriu diecesanu de sub Nr. 1925/2016, postulu invetiatorescu din Comun'a **Pilulu mare** (Nagy-Pél) protopopiatulu Chisineului dechierandu-se de vacantu, pentru indeplinirea provisorica acestui postu se deschide concursu cu terminu de alegere pe 3. Octomvre a. c. st. v.

Emolumintele anuale impreunate cu acestu postu sunt:

- 1) Salariu in bani gata 100 fl.
  - 2) 125. hectolitre grâu si 75. hectolitre cucuruz, care se rescumera anualminte in bani 146 fl. 25 cr.
  - 3) Pentru recuisite de scrisu 6 fl.
  - 4) Pentru functiuni la inmormentari: dela mari 50 cr. dela mici 20 cr.
  - 5) 4. orgii de lemne focale;
  - 6) Folosirea aloru 2/4 sesiune pamentu aratoriu comasatu, carele póte produce venitu anualu celu putienu 380. fl.
  7. Cortelu liberu si gradina de legumi.
- Alesulu va avea in decursu de 2. ani din bani,

bucate si pamentu a da fostulu invetiatoriu anualminte $\frac{1}{3}$ parte.

Alesulu numai pe doi anii de servitiu, déca va satisfac pe deplinu detorintieloru sale va fi propusu pentru intarire definitiva.

Doritorii de a recurge la acestu postu suntu avisati a-si trimitte recursele instruate in intielesulu statutulu organicu si provezute cu testimoniu despre absolvarea aloru 5. clase gimnasiale si teologia séu pedagogia — pana in diu'a de alegere — Reverendissimulu Domnu Petru Chirilescu protopopu si inspec-toru scolaru in Kétegyháza.

Dela recurenti se recere a-se presentá intr'o di de dumineca séu serbatóre in s. biserica din locu pentru de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

In siedinti'a Comitetulu parochialu tienuta in 30. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Se escrie de nou concursu pentru statiunea invet. dela scól'a confesionala din comun'a **Percosova**, cottulu Timisiu, protteratulu Versietinlui cu terminu de alegere pe 26. Sept. a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt: 63 fl. v. a. in bani gata, 12 hectolitre si 29 litre de grâu, 12 hectolitre si 29 litre de cucuruzu, 16 cubicmetri de lemne si 24 cubicmetri de paie din care are a-se incaldi si scól'a, Relutumu pentru 44 $\frac{80}{100}$ kilogrami de lardu (clisa) 32 fl. v. a. pentru 16 $\frac{80}{100}$ kilogrami de sare 2 fl. 40 cr. pentru 6 $\frac{72}{100}$ kilogrami de lumini 4 fl. 80 cr. pentru scripturistica 10 fl. pentru cercetarea conferintieloru 5 fl. 2 jugere de pamentu aratoriu, cuartiru liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a recurge la acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele instruite conf. prescrizeloru stat. org. bis. adresate comitetulu parochialu la pré Onorat. D. protopresbiteru Ioanu Popovicu, Mercina per Varadia, totu deodata au inainte de alegere a-se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in biserica.

Percosova, in 26/8. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopresbiteru tractualu.

Conform decisulu cons. de sub Nr. 624 B. se publica concursu cu terminu de 30 de zile pentru postulu de capelanu pe langa bolnaviciosulu preotu I. Popovicu din **Delinesti**, cu folosirea pe $\frac{1}{2}$ din tóte venitele atât din parochi'a matra Delinesti, cât si a filiei Ohabitia, si adeca:

- 1) Trei sesii paroch. computeate in 384 fl. 2) Birulu dela 215 case a 15 oche in cucuruzu sfermatu face 81 meti a 2 fl. 50 cr. 202 fl. 50 cr. 3) Catra acestu biru mai 7 cr. de casa 15 fl. 5 cr. 4) Doue gradini intravilane aducu 16 fl. 5) Stol'a dela inmormentari, boteze si cununii dupa calculu diametratu face 117 fl. 60 cr. 6) Alte venite 30 fl. Sum'a 765 fl. 15 cr. 7) din carea subtrahandu-se darea regésca cu 48 fl. Remane 717 fl. 15 cr.

Concurentii au a-se conformá la substernerea supliciloru §§. 15 lit c) 17 si 18 din reg. pentru parochii.

Delinesti, in 22. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu preaon. d. protopresbiteru tractualu **Nicolae Andreeviciu**.

Pentru stațiunea invetiatorească din *Poeniu*, prot. Fagetului se escrie concursu pana la **21. Sept. st. v. c.**

Emolumintele sunt: 240 fl. 8° lemne 1/4 jugere gradina cu cortelu liberu.

Petentii au a-si tramite recursese sale instruate conform dispușiunelor stat. org. Prèon. Dom. protopopu din Fagetu pana la terminulu din susu indicatu.

Poeniu, in 1. Sept. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protopopu.

Devenindu vacanta stațiunea invetiatorească din comun'a *Crivin'a*, protop. Fagetului prin acèsta se escrie concursu pana la **21. Sept. st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 180 fl. v. a. 8° lemne 1. jugeru gradina si cortelu liberu.

Doritorii de a competá pe postulu acest'a, au recursese lor pana la terminulu indicatu conformu stat. org. a-le substerne Prèon. Dom. protopopu Atanasiu Ioanovicu in Fagetu.

Crivin'a, 1. Sept. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

Pre bas'a decisului Venerabilului consistoriu diecesanu din Caransebesiu de dto 29. Iuliu a. c. Nr. 511 S. se escrie concursu pentru ocuparea definitiva a postului invetiatoreescu la scól'a gr. or. romana din *Valeadenii*, protopresbiteratulu Caransebesiului cu următoarele emoluminte:

a) in bani gata 150 fl. v. a. b) 15—25 Hl. (25 meti) cucuruza in bómbo, c) 32 metri cubici de lemne pentru focu, din care se incaldiesce si scól'a, d) 5 fl. v. a. pentru scripturistica, e) 2 jugere livada si 3/4 jugeru gradina pentru legumi, si f) cortelu liberu.

Recurentii voru subserne la subscrisulu inspectoru, recursese sale instruate cu tóte documentele prescise in statutulu org. pana la **19. Septemvre st. v. a. c.** când se va tinea si alegerea.

Valeaboului, in Augustu 1882.

Ferdinand Musta, m. p. preotu gr. or. in Valeaboului si inspectoru scol. sub.

Pentru ocuparea postului invetiatoreescu la scól'a confesionala gr. or. din orasiulu *Giul'a-germana*, protopresbiteratulu Chisineului, cottulu Bichisiu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **26. Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele anuali sunt: 1) Cortelu cu 2 chilii, camara, siopru pentru lemne si 100° □ gradina pentru legumi. 2) In bani gata 400 fl. v. a. 3) Dela inmortentari mari de clas'a I. renumeratiune 3 fl., de clas'a II. 2 fl. de clas'a III. 1 fl. ér dela cele mici 50 cr. v. a. 4) Pentru scrieminte 5 fl. 5) Ca spese de calatoria la conferintie 6 fl. v. a.

Aspirantii la stațiunea acèst'a sunt avisati a-si instrui recursurile in sensulu statutului org. si adresate comitetului par. a-le substerne Prèonoratului Domnu protopresbiteru tractualu si inspectoru scolaru Petru Chirilescu, in Chitighazu (Kétegyháza) si a-se

presentá in biserica pana la alegere spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Cei cu clase gimnasiale reale ori civile vor avea preferintia la candidare.

Giul'a-germana, 17. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

Petru Biberea, m. p.
parochu pres. com. par.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Pentru stațiunea invetiatorească din *Slatina*, in protopresbiteratulu Tot-Varadiei, cottulu Aradului, se deschide concursu pana la diu'a **15. Septemvre st. v.**

Emolumintele sunt: 100 fl. 5 cubule grâu, si 5. cubule cucuruza, 10 stangeni lemne din care se incaldiesce si scól'a, jumătate sessie de pamentu de dealu aratoriu si fenatie. — Spesele pentru conferintie invetiatoresei, si scripturistica se solvescu separatu.

Petentii conform § 67. din Regulament. congresimalu din 1878. pentru invetiamentu, recursese sale le vor tramite la subscrisulu in Caprutia, posta ultima Berzova, numai pana terminulu susu indicatu, in care intervalu pentru cunoscintia au voie a-se presentá la Biserica.

Slatina, 22. Augustu 1882 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Vasilu Zorlentianu**, m. p. insp. scl.

De óre ce recurentii la postulu invetiatoreescu dela scól'a paralela capitala din *Lugosiu*, n'au satisfacutu conditiunei de a-se presentá in s. biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantulu bisericescu si tipicu, comitetulu parochialu n'a putut face candidatura si recomandare de alegere, — deci se escrie concursu nou, cu terminulu pana la **12. Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele si conditiunile sunt tot cele publicate in Nr. 29. 30. si 31. a fóiie „Biserica si Scól'a.“

Comitetulu parochialu.

Coriolanu Bredicianu, m. p.
presiedinte.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

Pentru ocuparea postului invetiatoreescu din comun'a *Monio*, in protopresbiteratulu Oravit'a, se escrie concursu cu terminu de alegere pana in **19 Septemvre st. v. a. c.** pre langa urmatoriulu beneficiu: a) salariu in bani gata 250 fl. b) pausialu scripturisticu 15 fl. c) pausialu pentru mergerea la conferintia invetiatoriloru 10 fl. d) cortelu liberu si gradina de legumi, e) trei lantie livada, f) dela fiecare inmormentare la care este invitatu si invetiatoriulu câte 50 cr. v. a. h) patru stangeni lemne pentru incaldirea chiliei de propunere.

Concurrentii la acestu postu invetiatoreescu, au a-si trimite recursese provideute cu documentele prescise in stat. org. adresate comitetului parochialu, la oficiulu protopresbiteralu din Oravitia, pana in 17/5 Septemvre a. c. tot odata sunt avisati a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre in biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu.

Monio, in 29/17. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

George Craciumu,
presied. com. par.